

Objavljeno 21.05.2012. u 21:29

CRNE ZONE ZA PTICE

Ornitolog Ivan Budinski: Krivolovci u Sinjskom polju i dolini Neretve brutalno ubijaju sve što leti

Like 38

0

Ivan Budinski na Marjanu / Foto: Nikola Vilić / CROPIX

U Sinjskom polju događa se ptičji masakr, a na udaru su posebice škanjci, koji nakon jednog od krvoločnijih pohoda (krivo)lovaca teško ranjeni ili mrtvi leže na sve strane. Nebriga, nepoštovanje prirode, brutalnost i glupost pojedinaca iz dalmatinskih lovačkih udruga toliko su izraženi da bez razmišljanja ciljaju u sve što leti. A na udar pritom najčešće dolaze škanjci, koji se u Sinjskom polju okupljaju tijekom seobe i zimi zbog velike obitavajuće populacije poljske voluharice.

Problem ubijanja ptica izražen je u cijeloj Hrvatskoj, iako najviše u Primorju, a posebice u dalmatinskom zaleđu. Osim škanjaca, na meti lovaca je i eja stmrjarica, koja u polju zimuje i nastrada, zatim vjetruša, a katkad i neke malobrojnije grabljivice.

Hrvatska, posebice Splitu bliska lokacija Sinjsko polje, i dolina Neretve postali su poznati i u širim europskim razmjerima među stručnjacima ornitolozima kao crne zone za ptice.

Problem se, objašnjava nam poznati hrvatski ornitolog **Ivan Budinski** iz BIOM-a, Udruge za biološka istraživanja, ne može baš olako i bez reagiranja prihvaćati. Jedan od razloga jest i taj što je u biološki vrlo važnom području okolice Sinja, a posebice ornitološkoga raja doline Neretve, već ozbiljno narušena prirodna ravnoteža.

– Prema mojim saznanjima, ali i mučnoj slici s kojom sam se susretao dan nakon lovačkog vikend-pohoda, svake zime u Sinjskom polju smrtno strada nekoliko stotina škanjaca. Teško je odrediti točan broj uglavnom namjerno prostrjeljenih ili usmrćenih ptica, jer ne mogu pratiti sve što lovci rade. Znam samo da lovci ne vode brigu o tome u što pucaju. Oni samo gađaju, a rezultat je jeziv, mučan za svakoga tko voli prirodu, a za ornitologe još više – alarmira Budinski.

Grabljivice nisu štetočine

Problem ubijanja grabljivica – koje u prirodnom okolišu, za neupućene, imaju svoju iznimno značajnu ulogu – ubrojio je Hrvatsku među zemlje s najvećim rizicima i štetama od krivolova i nezakonitog lova. Uz nju, tu se, kaže Budinski, nalaze i Italija, Španjolska, BiH, Srbija i Mađarska.

Na crnoj listi visoko je pozicionirana i Malta, na kojoj se puca čak i na lastavice. Budinski apelira na lovce da edukativno djeluju između sebe i potaknu kolege na sagledavanje posljedica. Želi i poučiti da grabljivice nisu štetočine, te da se njihovim djelovanjem u prirodi prehrambeni lanac održava u ravnoteži.

Narušena ravnoteža u Sinjskom polju dovela je do porasta broja poljskih voluharica, a da grabljivice nisu na listi za odstrjel, tada se ovakav nerazmjer ne bi događao. Sinjski ornitolog napominje da jedan škanjac tijekom zime pojede nekoliko stotina voluharica. Ubijanje samo jednog škanjca relevantno je ispuštanju stotina voluharica u Sinjsko polje.

Ptice sve pamte

– Kad se pomnoži broj ubijenih škanjaca, dobije se odgovor na pitanje zašto se u Sinjskom polju gotovo svake godine prijavljuju štete od voluharica na poljoprivrednim kulturama. Ptice osjećaju i sve pamte. Kada dođu iz sjevernijih, civiliziranih krajeva u kojima se na njih ne puca, čovjeku prilaze na 50-ak metara. To nepostojanje velikog straha i dovodi ih do smrti u velikom broju. Kad shvate da su im ljudi neprijatelji, počinju bježati, skrivati se, pa se nakon nekoliko mjeseci boravka u ovom kraju ne približavaju čovjeku na manje od 200 metara – kaže Budinski.

Poznati mladi stručnjak za ptice jedan je od zaljubljenika u prirodu, koju upoznaje na čestim višednevnim istraživačkim turama po planinama. Često u sklopu svojih istraživanja ode na Velebit, Dinaru ili neko drugo naše područje divljine, gdje nekoliko dana uživa u samoći i tišini.

Priroda, kaže, traži vrlo precizna pravila ponašanja i u slučaju nepridržavanja, umjesto u saveznika, pretvorit će se u neprijatelja. Osnovni stav koji čovjek tada treba zauzeti jest poštovanje, posebice ako na takvo druženje odluči krenuti bez pratnje. A mnogi se sebi učine hrabrima, spremnima, jakim, pa dožive da ih s takvih tura u okrilje civilizacije vraća i Gorska služba spašavanja.

– Neki red treba postojati, ne ide se po mraku, ne skače se po kamenjaru, nužno treba imati dobre cipele. Traži se i vodonepropusna odjeća, dodatno donje rublje, čarape, dugi rukavi. Treba dobro paziti na prognozu, a u skladu s godišnjim dobima vodi se računa i o vrsti, te količini hrane i pića. Preferiram običnu vodu, ali često nosim i tablete minerala. Ljeti je obvezno po nekoliko litara tekućine, a u to vrijeme s jelovnika se izbacuje slanija hrana. Zimi je kaloričnija i slanija hrana prihvatljivija jer je lakše doći do vode. Japanke u ovoj priči svakako nisu dobrodošle, jer lako mogu dovesti do susreta s Gorskom službom spašavanja – savjetuje Ivan Budinski.

Tanja ŠIMUNDIĆ BENDIĆ

Susret s medvjedima

Mladi hrvatski stručnjak za ptice ne ide u istraživački pohod bez blokića i olovke, uz obvezni dalekozor. Kaže i da ponekad na putu ostane i po pet dana, a mobitel pritom vrlo malo koristi jer štedi bateriju, koja se često isprazni kad najviše treba. Spava u šatoru, koji nosi na leđima, ili u planinarskom skloništu. Osim ptica, zbog kojih i odlazi na teren, često na putovanjima susretne medvjede. No, oni nisu baš skloni stvaranju prijateljstva, šali se, tvrdeći da su prilično strašljivi i bježe kad uoče čovjeka. Opasni su tek kad im se u blizini nalazi mladunčad ili ako im se priđe preblizu a da toga nisu svjesni.

Spas za ozlijeđene ptice

Ozlijeđene ptice često završe kod stručnjaka, u Centru za zbrinjavanje zaplijenjenih i ozlijeđenih zaštićenih životinja "Awap" pokraj Zagreba, te u Sokolarskom centru u Dubravi pokraj Šibenika.

DALMACIJA

[Pišite uredniku](#)

[Pošalji prijatelju](#)

[Ispiši](#)

[FaceBook](#)

[Twitter](#)